

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Kulczewska-Garcia

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2023 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko (...) SA z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Środzie Wielkopolskiej z dnia 7 marca 2022 r.

sygn. akt I C 630/20

I. w części wstępnej zaskarżonego wyroku prostuje oczywistą omyłkę w oznaczeniu pozwanego, przez wskazanie jako jego nazwy: (...) SA z siedzibą w W.

II. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) w punkcie 1 obniża zasądzoną w nim kwotę do 3.910 zł (trzy tysiące dziewięćset dziesięć) i w pozostałej części powództwo oddala;
- b) uchyla punkt 2 i w tym zakresie powództwo oddala;
- c) w punkcie 4
- d) kosztami procesu obciąża strony stosunkowo: w 52 % powoda i w 48 % pozwanego;

III. w pozostałym zakresie apelację oddala;

IV. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 156 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Anna Kulczewska-Garcia

UZASADNIENIE

Pozwem skierowanym przeciwko (...) SA z siedzibą w W. powód M. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 2.665,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05.11.2019r. do dnia zapłaty.

Pismem z dnia 31.12.2021r. pełnomocnik powoda rozszerzył żądanie pozwu i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 8.165,00 zł, w tym kwoty 7.590,00 zł tytułem różnicy kosztów najmu pojazdu zastępczego

(11.500,00 zł netto - 3.910,00 zł netto) oraz kwoty 575,00 zł tytułem różnicy kosztów miejsca parkingowego (1.150,00 zł netto – 575,00 zł netto).

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa w całości, podnosząc, że pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił odpowiednie odszkodowanie.

Wyrokiem z dnia 7 marca 2022r. Sąd Rejonowy w Środzie Wielkopolskiej w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.590 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05 listopada 2019r do dnia zapłaty. W pkt 2 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 525,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05 listopada 2019r do dnia zapłaty. W pkt 3 w pozostałym zakresie powództwo oddalił. W pkt 4 kosztami procesu obciążył w całości pozwanego pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany zaskarżając go w pkt 1 co do kwoty 7080zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 listopada 2019r. oraz w pkt 2 w zakresie kwoty 450zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 listopada 2019r.

Pozwany zarzucił Sądowi Rejonowemu;

naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 354 § 2 KC poprzez błędną wykładnię i uznanie, że okoliczności niniejszej sprawy uzasadniały zwolnienie poszkodowanego z obowiązku współdziałania z ubezpieczycielem podczas, gdy poszkodowany jest zobowiązany do współdziałania w zakresie przekazywanych mu przez ubezpieczyciela komunikatów dotyczących możliwości ograniczenia skutków i wysokości szkody, a okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniały rezygnacji z kontaktu z pozwanym w sprawie jego oferty organizacji pojazdu zastępczego i kontynuowania najmu pojazdu zastępczego od powoda.
- art. 361 § 1 KC w zw. z art. 826 § 1 KC w zw. z art. 16 i 17 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez błędną wykładnię i uznanie, że poszkodowany nie przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody poprzez brak zainteresowania informacją przekazaną przez pozwanego o możliwości bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego, podczas, gdy pozwany zaoferował poszkodowanemu możliwość bezpłatnej organizacji pojazdu zastępczego tożsamej klasy, co pojazd uszkodzony oraz poinformował, że w przypadku organizacji pojazdu zastępczego we własnym zakresie pozwany zrefunduje koszty najmu do wysokości stawki 170,00 zł netto., a poszkodowany zlekceważył przekazany mu komunikat.
- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na ustaleniu przez Sąd, że pozwany nie udostępnił poszkodowanemu danych pozwalających na kontakt ze współpracującymi w zakresie najmu podmiotami, podczas gdy w korespondencji mailowej z dnia 26.06.2019 r. pozwany wprost wskazał zamiar telefonicznej na infolinię dedykowaną do organizacji pojazdów zastępczych.
- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na ustaleniu przez Sąd, że kosztorys naprawy po oględzinach dodatkowych został przesłany do pozwanego przez powoda w dniu 15.07.2019 r. podczas, gdy kosztorys powoda po oględzinach dodatkowych został wykonany w dniu 17.07.2019 r. i przesłany do pozwanego drogą pocztową, co skutkowało jego wpływem do pozwanego w dniu 29.07.2019 r. Skutkowało to przyjęciem przez Sąd, że najem w okresie 09.07.2019 r. - 29.07.2019 r. był uzasadniony i stanowił element uzasadnionego okresu naprawy i najmu pojazdu zastępczego.

- przepisów prawa procesowego w postaci:

- art. 233 § 1 KPC poprzez wybiórczą i dowolną ocenę materiałów dowodowego, w tym kosztorysu naprawy powoda, który miał zostać przesłany do pozwanego po oględzinach dodatkowych w dniu 15.07.2019 r., podczas, gdy kosztorys powoda jest opatrzony datą 17.07.2019 r., co wskazuje na jego sporządzenie dwa dni po przyjętej przez Sąd dacie

jego przesłania do pozwanego, a nadto pisma pełnomocnika powoda z dnia 24.07.2019 r., którego załącznikiem był kosztorys powoda z dnia 17.07.2019 r., które zostało przesłane do pozwanego drogą pocztową, z datą wpływu 29.07.2019 r., co potwierdza pieczętka pozwanego na kopercie.art. 233 § 1 KPC poprzez dowolną ocenę dowodu z opinii biegłego sądowego, w oderwaniu od dowodów w postaci kosztorysu naprawy powoda z dnia 17.07.2019 r. oraz pisma pełnomocnika powoda z dnia 24.07.2019 r. poprzez uznanie, że okres najmu pojazdu zastępczego pomiędzy datą przesłania kosztorysu po oględzinach dodatkowych przez pozwanego w dniu 09.07.2019 r. do dnia wpływu przesyłki pocztowej, zawierającej kosztorys naprawy powoda tj. 29.07.2019 r. stanowił okres konieczny i uzasadniony, a nie wynikający ze zwłoki warsztatu w przesłaniu kosztorysu warsztatowego, po oględzinach dodatkowych, a nadto wybranie formy pocztowej jako formy kontaktu z pozwanym mimo wcześniejszego prowadzenia korespondencji e-mailowej, co finalnie skutkowało uznaniem, że 20 - dniowy okres pomiędzy 09.07.2019 r., a 29.07.2019 r. wchodzi w zakres uzasadnionego okresu naprawy pojazdu, a co za tym idzie najmu pojazdu zastępczego oraz parkowania pokolizyjnego pojazdu.

- art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów w szczególności dowodu z korespondencji mailowej z dnia 26.06.2019 oraz 27.06.2019 r. i wyprowadzenie z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie nieprawidłowych, że propozycja najmu pozwanego wraz ze wskazaniem akceptowanych przez ubezpieczyciela stawek, podstawowych warunków najmu i procedury refundacji kosztów najmu nie spełniała przesłanek wystosowania propozycji czy oferty najmu, a nadto została przekazana zbyt późno, w związku z czym poszkodowany w sposób uzasadniony kontynuował najem u powoda podczas gdy poszkodowany po dniu przekazania w/w informacji mógł i winien dokonać podmiany pojazdów z wynajmowanego u powoda na zaproponowany przez pozwanego celem ograniczenia rozmiaru szkody, minimalizacji szkody i dochowania obowiązku współpracy z ubezpieczycielem.

W związku z powyższym apelujący wniósł o:

Zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa:

- w pkt 1 wyroku w zakresie kwoty 7080,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi do dnia 05.11.2019 r. do dnia zapłaty.
- w pkt 2 wyroku w zakresie kwoty 450,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi do dnia 05.11.2019 r. do dnia zapłaty
- zmianę rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, stosownie do wyniku postępowania apelacyjnego.
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu w I i II instancji, według norm przepisanych;

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W toku procesu w pierwszej instancji pozwana zmieniła nazwę (k. 95). Sąd Rejonowy nie uwzględnił tego faktu, oznaczając w części wstępnej wyroku pozwanego poprzednią nazwą. Była to oczywista niedokładność, która podlegała sprostowaniu w trybie art. 350 § 3 k.p.c.

Apelacja okazała się częściowo uzasadniona.

Uzasadniony był zarzut apelującego błędu w ustaleniach faktycznych dotyczących daty przesłania pozwanemu kosztorysu powstałego w wyniku dodatkowych oględzin. Sąd Rejonowy błędnie ustalił, że był to 15 lipca 2019 r., podczas gdy w rzeczywistości był to 25 lipca 2019 r. Wynika to z dokumentów w aktach szkody: samego kosztorysu, który nosi datę 17 lipca 2019 r., pisma przewodniego powoda, do którego kosztorys został dołączony, które nosi datę 24 lipca 2019 r. oraz koperty, w której dokumenty te zostały wysłane, na której jest datownik potwierdzający nadanie

przesyłki 25 lipca 2019 r. W związku z tym ustalenia faktyczne należało skorygować w ten sposób, że datą przesłania kosztorysu dodatkowego pozwanego był 25 lipca 2019 r.

W pozostałej części ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego miały oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym i nie budziły zastrzeżeń. W istotnej dla rozpoznania apelacji części nie były one przez apelującego kwestionowane. Dlatego Sąd Okręgowy zaakceptował je i na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął za własne.

Jednak przyjęty przez Sąd pierwszej instancji stan faktyczny należało uzupełnić o następujące ustalenia.

W formularzu, za pośrednictwem którego nastąpiło zgłoszenie szkody, znajdowały się: propozycja zorganizowania najmu pojazdu zastępczego przez pozwanego, numer telefonu do kontaktu w tej kwestii oraz informacja o wysokości akceptowanych przez pozwanego stawek najmu pojazdów w poszczególnych segmentach. Dla segmentu SUV było to 170 zł. Taka sama informacja znalazła się także w wiadomości elektronicznej wysłanej powodowi 27 czerwca 2019 r.

Pismem z 24 lipca 2019 r. pozwany poinformował poszkodowanego właściciela pojazdu (...) spółkę z o.o., że do tego dnia wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia jego odpowiedzialności nie było możliwe, gdyż: 1) umowa cesji została nadesłana w kopii oraz 2) sprawca szkody nie potwierdził jej okoliczności.

Podstawą dla powyższych uzupełniających ustaleń był dokumenty, których skany znajdują się w złożonych przez pozwanego aktach szkody. Dokumenty te nie były przez stronę powodową podważane i nie budziły wątpliwości Sądu.

Zarzut apelującego błędu w ustaleniach faktycznych, polegającego na przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji, że pozwany nie udostępnił poszkodowanemu danych pozwalających na kontakt ze współpracującymi w zakresie najmu podmiotami, był nieuzasadniony z tego względu, że Sąd takiego ustalenia nie poczynił.

Zarzuty apelującego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. były chybione z tego względu, że nie były wymierzone w ocenę żadnego konkretnego dowodu. Pierwszy z nich stanowił w istocie powielenie trafnego zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, o którym była wyżej mowa. Drugi był wymierzony we wnioski prawne, jakie Sąd Rejonowy wyciągnął z ustalonych faktów, czyli w rzeczywistości stanowił zarzut naruszenia prawa materialnego. Trzeci stanowił polemikę ze stanowiskiem, które apelujący przypisał Sądowi pierwszej instancji, ale którego Sąd ten nie zajął, a przynajmniej nie w takiej postaci, z którą apelujący polemizował.

W sprawie spór koncentrował się na dwóch zasadniczych kwestiach: długości uzasadnionego okresu najmu pojazdu zastępczego i wysokości uzasadnionej, dziennej stawki tego najmu.

Odnośnie do długości najmu pozwany kwestionował okresu od 9 do 20 lipca 2019 r., wskazując na niestaranność powoda, którą wywodził z tego, że przesłał mu swój kosztorys z 17 lipca 2019 r. drogą pocztową, przez co wpłynął on do niego dopiero 28 lipca 2019 r. Pozwany pominął jednak to, że pismem 24 lipca 2019 r. poinformował poszkodowanego - spółkę (...), że do tego dnia wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia jego odpowiedzialności nie było możliwe, gdyż umowa cesji została nadesłana w kopii oraz sprawca szkody nie potwierdził jej okoliczności. Z tego pisma wynika, że gdyby nawet 24 lipca 2019 r. pozwany dysponował kosztorysem z 17 lipca 2019 r. i tak nie zakończyłby likwidacji szkody. O ile nadesłanie oryginału umowy cesji było czynnikiem zależnym od powoda, o tyle uzyskanie od sprawcy wypadku potwierdzenia jego okoliczności obciążało pozwanego. Pozwany nie wykazał, aby uzyskał takie potwierdzenie przed 29 lipca 2019 r., więc nie można było przyjąć, że kwestia wysłania kosztorysu pocztą zamiast drogą elektroniczną i jego dotarcia do pozwanego dopiero 28 lipca 2019 r. miała jakikolwiek wpływ na czas trwania postępowania likwidacyjnego. W konsekwencji przyjęty przez Sąd Rejonowy okres 46 dni najmu trzeba było uznać za uzasadniony.

Inaczej rzecz się miała odnośnie do stawki najmu. W tej kwestii na wstępie podkreślenia wymaga, że poszkodowanym była nie osoba fizyczna, tylko spółka prawa handlowego. Ma to istotne znaczenie, dlatego że w przypadku spółki wyższa jest miara staranności, jakiej należy od niej wymagać w zakresie współpracy z zakładem ubezpieczeń w sprawie najmu pojazdu zastępczego.

W ramach wymaganej od niej staranności w prowadzeniu własnych spraw spółka prawa handlowego jest zobowiązana do poszukiwania możliwości najmu pojazdu zastępczego na ekonomicznie najkorzystniejszych dla niej warunkach, chyba że jakieś szczególne względy nakazują dać pierwszeństwo innym względem niż czysto ekonomiczne. W tym celu spółka powinna także z własnej inicjatywy skontaktować się z zakładem ubezpieczeń przed podjęciem decyzji o najmie, celem zapoznania się z jego ofertą zorganizowania go. Tym bardziej powinna skorzystać z tej oferty, jeśli okazałaby się korzystniejsza od innych. Wymóg takiej staranności wynika z samej istoty spółki prawa handlowego, jako podmiotu, którego sensem istnienia jest prowadzenie zawodowej działalności gospodarczej nastawionej na osiągnięcie zysku. Oczywiście w przypadku doznania szkody na skutek działania osoby trzeciej, spółka ma prawo do odszkodowania, ale to nie oznacza, że jest zwolniona z zachowania profesjonalnego standardu ekonomicznej racjonalności swoich działań. Poszkodowana spółka (...) nie dochowała tej staranności. Nie podjęła kontaktu z pozwanym i zrezygnowała z potencjalnej możliwości zorganizowania przez niego najmu po stawce 170 zł za dzień a żadne szczególne względy, uzasadniające taką decyzję, nie zostały w sprawie wykazane.

Nie ma podstaw do wniosku, że propozycja zorganizowania najmu przez pozwanego była pozorna albo na gorszych warunkach niż te zaoferowane przez powoda. Jak powiedziano, spółka (...) miała obowiązek sama skontaktować się z pozwanym w sprawie najmu i nie uczyniła tego. W konsekwencji z własnej winy nie dowiedziała się, na jakich warunkach pozwany oferował najem i czy były gorsze niż te, które zaoferował powód. W tej sytuacji nie miał znaczenia i nie mógł być skuteczny argument powoda, że pozwany nie przekazał spółce szczegółowych warunków najmu.

Z tych względów należało uznać, że koszty najmu przez spółkę (...) pojazdu zastępczego w części przekraczającej 170 zł nie były celowe i ekonomicznie uzasadnione.

Koszty w wysokości 170 zł należało uwzględnić także za okres przekraczający uznany przez pozwanego okres najmu, gdyż powód nie wykazał, że gdyby skorzystał z oferty zorganizowania najmu przez pozwanego, po tym okresie musiałby wynajmującemu zapłacić więcej i o ile.

Poza roszczeniem z tytułu najmu pojazdu zastępczego powód dochodził także roszczenia z tytułu parkowania samochodu. Nie zasługiwało ono na uwzględnienie z powodu braku sformułowania przez powoda podstawy faktycznej uzasadniającej opłatę za parking. Powód nie wskazał na żadne konkretne fakty, które czyniłyby koniecznym wykupienie miejsca parkingowego. Było to konieczne, gdyż nie sposób było wykluczyć, że spółka dysponowała miejscem, gdzie mogła parkować samochód bezpłatnie.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd uznał, że celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty najmu przez poszkodowaną spółkę pojazdu zastępczego wyniosły 7.820 zł, jako iloczyn 46 dni i 170 zł. Pozwany z tego tytułu wypłacił powodowi 3.910 zł, zatem roszczenie powoda było uzasadnione do kwoty 3.910 zł.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 i 2, obniżył należną powodowi kwotę i ponad nią powództwo oddalił. Skutkiem zmiany wyroku w części rozstrzygającej była konieczność zmiany orzeczenia o kosztach przez stosunkowe ich rozdzielanie i określenie proporcji, w jakich ma ono nastąpić. Powód domagał się 8.165 zł (k. 97), z tego wygrał 3.910 zł, czyli 48 %, co uzasadniało obciążenie go 52 % a pozwanego 48 % kosztów.

W pozostałej części apelacja, jako bezzasadna podlegała oddaleniu - art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu za druga instancję Sąd orzekł przy uwzględnieniu tego, że powód wygrał w 52 % (3.910 zł z 7.530 zł), przy czym jego koszty wyniosły 900 zł (wynagrodzenie pełnomocnika), a koszty pozwanego 1.300 zł (opłata od apelacji 400 zł i wynagrodzenie pełnomocnika 900 zł). Z sumy kosztów - 2.200 zł pozwanego obciążało 52 %, czyli 1.144 zł, a ponieważ poniósł 1.300 zł, przysługiwała mu od powoda różnica 156 zł.

SSO Anna Kulczewska - Garcia